

Vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelman laadinnan lähtökohtana on valtuuston joulukuussa 2021 hyväksymä kuntastrategia Pälkäne parasta aikaa 2030. Kuntastrategiaan on tehty välitarkastelu loppuvuodesta 2023 (KV 28.11.2023 § 58). Strategiassa on linjattu kunnan pitkän aikavälin tavoitteet ja luotu visio kunnan tulevaisuudesta. Nykyistä strategiaa tullaan täsmentämään ja päivittämään uuden valtuustokauden aloituksen jälkeen syksyn 2025 aikana. Talousarvion 2026 toiminnalliset tavoitteet valmistellaan voimassaolevan kuntastrategian pohjalta.

Talousjohtaja on valmistellut vuoden 2026 talousarviokehityksen yhteistyössä toimialojen kanssa. Kehysneuvottelut on käyty toimialoittain talousjohtajan, kunnanjohtajan sekä toimialajohtajan kesken. Pälkäneen kunnan hallintosäännön 70 §:n mukaisesti kunnanhallitus hyväksyy talouden suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet, joiden puitteissa toimialat talousarvioehdotuksensa valmistelevalat.

Lähtökohdat talousarviovalmisteluun vuodelle 2026 sekä talouden tasapainotusohjelma vuosille 2025-2028

Pälkäneen kunnanvaltuusto hyväksyi (27.1.2025 § 5) talouden tasapainotusohjelman. Vuoden 2026 talousarviossa sekä suunnitelmavuosien 2027–2028 laadinnassa on huomioitu tasapainotusohjelman vaikutukset. Tasapainotusohjelman menoja vähentävät ja tuloja lisäävät toimenpiteet ovat yhteensä 2,29 miljoonaa euroa vuosien 2025–2028 aikana. Vuoden 2026 talousarviokehityksessä on huomioitu tasapainotustoimenpiteitä yhteensä 0,8 miljoonan euron edestä. Vuoden 2027 osalta sopeutustoimenpiteet ovat 0,53 miljoonaa euroa ja 2028 vuoden osalta 0,64 miljoonaa euroa.

Kunnanvaltuuston päätös tasapainotusohjelmasta sitoo viranhaltijoita ja toimielimiä huomioimaan tasapainotustoimenpiteet tulevien talousarvioiden ja -suunnitelmien valmistelussa. Vuosittainen sopeutus on jaettu toimialoittain ja se on huomioitu vuoden 2026 kehityksessä suunnitelman mukaisesti.

Taloustilanteesta ja sopeutusohjelmasta johtuen kehysvalmistelussa on huomioitu ainoastaan toimialojen pakottavat kustannuslisäykset, jotta valtuuston hyväksymässä tasapainotusohjelman raamissa pysytään.

Toimintatuotot ja -kulut

Vuoden 2026 toimintakuluihin (pl. henkilöstökulut) on tehty maltillinen 0,75 % indeksitarkastus, koska inflaation ja hintojen nousu on vaikuttanut useiden kuluryhmien kustannuksia nostavasti. Tiedossa olevat merkittävät korotukset ostopalveluissa on huomioitu. Toimialojen merkittävimmät lakisääteiset/pakolliset menonlisäykset on huomioitu niillä tiedoilla ja summilla, jotka ovat olleet tiedossa kehystä laadittaessa. Toimintatuottojen osalta ei ole tehty erillistä indeksikorotusta, koska tasapainotusohjelmassa on huomioitu merkittäviä taksojen korotuksia jo ennakoon. Toimintatuottojen kokonaissummassa on huomioitu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutus, joka pienentää toimintatuottojen loppusummaa noin 0,94 miljoonaa euroa.

Uusi kunta-alan virka- ja työehtosopimus astui voimaan kesällä 2025 ja sopimuskausi on voimassa 29.2.2028 asti. Voimassa olevan sopimusratkaisun nimelliskorotukset ovat yhteensä 7,37 %. Kehyksessä on huomioitu noin 2,5 % korotus henkilöstökuluihin vuodelle 2026. Korotuksissa on huomioitu palkankorotusten lisäksi henkilösivukulujen nousu. Euromääräisesti vaikutus on yhteensä noin 300 000 euroa talousarvioon 2025 nähden. Henkilöstökuluissa on huomioitu lisäksi muutokset KEVA:n tasausmaksussa ja lopulliset henkilösivukulut tarkentuvat talousarvioprosessin aikana.

Kehysvalmistelussa on tunnistettu lukuisia epävarmuustekijöitä, joiden lopullinen kustannusvaikutus ei ole kehyksen laadintavaiheessa tiedossa. Esimerkiksi työllisyyteen liittyvien kustannusten kehitys riippuu hyvin paljon tulevasta työmarkkinatilanteesta ja työllisyysasteesta. Lisäksi sote-kiinteistöjen yhtiöittämisellä on merkittävä taloudellinen vaikutus kehykseen ja lopullinen kustannusvaikutus selviää vasta hyvinvointialueen vuokraneuvotteluiden ja yhtiön aloituksen jälkeen.

Verotulot ja valtionosuudet

Kehyksen pohjana on käytetty vuoden talousarviota 2025 sekä vuoden 2024 tilinpäätöstä. Verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton kuntakohtaista veroennustekehikkoa sekä valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laatimia ennakollisia valtionosuuslaskelmia 2026 vuodelle.

Verotuloissa on huomioitu talouden tasapainotusohjelmassa esitetty korotus kiinteistöveroon liittyen. Kiinteistöverojen korotus on huomioitu vakituisten asuinrakennusten ja muiden asuinrakennusten osalta. Korotusten yhteisvaikutus on noin 131 000 euroa vuoteen 2025 verrattuna ja summasta vakituisten asuinrakennusten osuus on noin 100 000 euroa ja muiden asuinrakennusten osuus noin 31 000 euroa. Euromäärinen muutos saavutetaan nostamalla vakituisten asuinrakennusten nykyistä veroprosenttia 0,48 % -> 0,54 % ja muiden asuinrakennusten osalta nykyisestä 1,10 % -> 1,15 %. Lopulliset veroprosentit varmistuvat talousarviovalmisten edetessä, kuitenkin viimeistään lokakuun 2025 loppuun mennessä.

Ilman kiinteistöveron korotuksia verotulojen arvioidaan kasvavan 2026 vuonna noin 558 000 euroa 2025 vuoden talousarvioon nähden (n. 3,6 %). Korotukset huomoiden kasvu on noin 689 000 euroa (4,5 %) vuoteen 2025 verrattuna. Verotulojen kokonaissumma on arviolta noin 16 miljoonaa 2026 vuonna.

Valtionosuuksien ennakoidaan heikentyvän 2025 vuoden alkuperäiseen talousarvioon nähden yhteensä noin 310 000 euroa (tiputus n. 7,8 %). Kehyksessä valtionosuuksien summa on ennakollinen ja lopullinen summa varmistuu vasta myöhemmin. Vuoden 2026 arvioitu valtionosuuksien kokonaissumma on noin 3,67 miljoonaa euroa tämän hetken arvioon pohjautuen.

Pälkäneen kunnan valtionosuuksia heikentää edelleen sote-uudistukseen liittyvä rahoituspohjamuutos. Niin sanotun sote-erän vaikutus Pälkäneen valtionosuuteen vuonna 2026 on ennakollisten laskelmien mukaan noin -0,4 milj. euroa. Jälkikäteistarkastuksesta johtuva valtionosuuden läsiirtotarve vuodelta 2023 peritään kunnilta takaisin vuosien 2025-2027 aikana. Vuodelle 2026 kohdistuva osuus Pälkäneellä on noin -0,19 milj. euroa. Lisäksi kunnilta peritään vuosien 2025-2027 aikana takaisin vuodelle 2024 tehty määräaikainen lisäys (Pälkäneellä noin -0,07 milj.

euroa vuonna 2026). Tämän lisäksi valtionosuuksiin tulee keväällä 2025 kehysriihessä päätetty 75 miljoonan euron pysyvä leikkaus. Tämän muutoksen vaikutus on Pälkäneellä noin -0,07 miljoonaa euroa valtionosuuksia heikentävänä.

Talousarvion laadintaan liittyy vielä lukuisia epävarmuustekijöitä verotulojen ja valtionosuuksien osalta. Valtionosuuslaskelmat sekä verotuloarviot ovat ennakollisia ja tarkentuvat vielä myöhemmin talousarviovalmistelun aikana. Talousarvion suunnitelmavuosien osalta on edelleen epäselvää, miten ennakoitu valtionosuuksien uudistus tulee vaikuttamaan kuntien tulopohjaan 2027 vuoden alusta alkaen. Lisäksi yleinen talouden kehitys vaikuttaa voimakkaasti kunnan tuloihin verotulojen myötä kunnan tuloveron ja yhteisöverotuottojen osalta.

Rahoitustuotot ja -kulut sekä poistot ja tilinpäätössiirrot

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa korkomenot on arvioitu oletuksella, että uutta pitkäaikaista lainaa joudutaan mahdollisesti nostamaan kouluhanketta varten vuoden 2026 aikana. Pitkäaikaisen lainan tarpeen lopullinen määrä riippuu olennaisesti hankkeen etenemisestä aikataulusta ja kilpailutuksen lopputuloksesta. Hanketta varten vuodelle 2026 nostettava lainamäärä on arviolta noin 4 miljoonaa euroa. Lainan aiheuttamia rahoituskuluja pystytään jokseenkin kattamaan sijoituksista saatavilla tuotoilla. Poistotaso on arvioitu tämän hetken tiedon mukaisesti ja sen arvioidaan laskevan hieman vuonna 2026 kuluvasta vuodesta. Investointivaroista muodostettua poistoeroa vähennetään suunnitelman mukaisten poistojen tahtiin. Tulosta parantava vaikutus kuitenkin heikkenee vuosittain.

Talousarviokehysten toimintakatteeksi (ulkoiset erät) muodostuu noin -18,3 miljoonaa euroa, joka on noin -0,18 miljoonaa euroa (+1,0 %) vuoden 2025 talousarviota heikompi. Toimintatuotot heikentyvät arviolta noin 19 % vuoden 2025 talousarvioon nähden (sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen). Toimintakulut pienentyvät noin 3,1 % 2025 vuoden talousarvioon nähden. Suurin selittävä tekijä on tasapainotusohjelman toimenpiteet (toimintakulujen osalta n. 0,65 miljoonaa euroa) sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen. Toimintakuluissa on lisäksi kasvua, mutta kokonaisuuden osalta kasvu jää muutoksia pienemmäksi. Toimintakulujen kasvu on johtuu mm. palkankorotuksista ja sivukulujen muutoksista, muiden toimintakulujen indeksikorotuksista sekä pakollisista lisäyksistä. Tulorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) sekä rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen vuosikatteen muodostuu noin 1,4 miljoonaa euroa ja noin -2,5 miljoonan euron poistojen jälkeen kehysten tulos jää noin -1,0 miljoonaa euroa miinukselle. Noin 0,26 miljoonan euron poistoeron vähennyksen jälkeen kehysten alijäämäksi tulee reilut -0,75 miljoonaa euroa, joka vastaa vuosikatteen loppusumman osalta tasapainotusohjelman tavoitetta.

Talousarviokehys koskee ulkoisia eriä ja toimialoja sitoo tulojen ja menojen erotus eli toimintakate (netto). Kehys on laadittu tarkkaa taloudenpitoa noudattaen ja yllä mainittujen palkankorotusten lisäksi ainoastaan välttämättömät ja hyvin tärkeät menokohteet on lisätty kehykseen. Myös sopeutusohjelman ulkopuolisia mahdollisia menosäästöjä ja tulonlisäyksiä on tarkasteltu ja otettu mukaan kehykseen.

Liite

Talousarviokehys vuodelle 2026

Oheismateriaali

Talousarvion 2026 laadintaohje

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 70 §
Valmistelija	Aatu Laamanen, talousjohtaja p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi
Esitys	Kunnanjohtaja Pauliina Pikka Kunnanhallitus päättää 1. antaa liitteenä olevan käyttötalouden talousarviokehysten vuodelle 2026. Talousarviokehys annetaan kaikille toimialoille. Toimialoja sitoo meno- ja tulokehysten nettosumma. Kehys koskee kunnan ulkoisia eriä. 2. asettaa poistonalaisten investointien yhteenlasketuksi investointikatoksi enintään 6,0 miljoonaa euroa vuodelle 2026. Summasta on varattu 4,0 miljoonaa euroa kouluhankkeeseen ja 2,0 miljoonaa euroa muihin investointeihin. 3. valtuuttaa talousjohtajan ja kunnanjohtajan antamaan yksityiskohtaisia laadintaohjeita toimialoille. 4. talousarviokehystä tarkistetaan tarvittaessa kunnanhallituksen erillispäätöksellä toimintaympäristön mahdollisesti muuttuessa.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti. Talousjohtaja Aatu Laamanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 18:34.

KH 03.11.2025 § 189

Kunnanhallitus päätti 16.6.2025 (§ 118) talousarviokehyksestä vuodelle 2026. Toimialat ovat valmistelleen talousarvioesityksiä kehysten pohjalta. Toimialojen toimintakatteisiin on tullut talousarviovalmistelun aikana täydennyksiä ja muutoksia, mutta koko kunnan tasolla talousarvioesityksen toimintakatteiden loppusumma on kehystä pienempi. Talousarviokehysten toimintakatteeksi määriteltiin n. -18 332 000 euroa ja talousarvioesityksessä toimintakatteiden loppusumma n. -18 226 000 euroa. Talousarvioesityksessä on huomioitu tuloarvioiden arvioidut muutokset sekä ennakoidut poistot ja tilinpäätössiirrot.

Kunnanhallitukselle esitellään talousarvion valmisteluvaihe. Kokouksen oheismateriaalina talousarviokirjan luonnos. Toimialajohtajat esittelevät toimialansa talousarviot (käyttötalousosa ja toiminnalliset tavoitteet) ja niissä tapahtuvat keskeiset muutokset. Lisäksi esitellään koko kunnan käyttötalousosa, investointiosa sekä rahoitusosan valmistelun tilanne. Kunnanjohtajan esitys vuoden 2026 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2027-2028 tuodaan talousarviokirjassa kunnanhallituksen kokoukseen 17.11.2025 ja esitetään edelleen valtuuston päätettäväksi 24.11.2025.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 70 §, kuntalaki 110 §
Valmistelija	Aatu Laamanen, talousjohtaja p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi
Esitys	Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus ottaa tiedoksi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelman valmistelutilanteen sekä käy keskustelua jatkovalmistelusta.

Käsittely kokouksessa Sofia Penttilä saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 16:29.

Tekninen johtaja Harri Apell, Sivistysjohtaja Tiina Kivinen ja Elinvoimajohtaja Sirkku Mäkelä poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn päätyttyä klo 18:23.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kokoustauko 18:23-18:33

KH 17.11.2025 § 206

Kuntalain 410/2015 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käytettöalouden- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvio sisältää toimialakohtaiset nettomääräiset määräraha-arviot (ulkoiset eurot) talousarviovuodelle 2026 sekä toiminnalliset tavoitteet, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia. Käyttötalouden lisäksi valtuustoon nähden sitovia eriä ovat tuloslaskelmaosan rahoitustulot ja -menot (netto), verotulot, valtionosuudet sekä investointiosan investointitulot ja -menot (netto) sekä rahoitusosan antolainauksen, lainakannan sekä oman pääoman muutokset.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2026 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit

Kunnanvaltuusto päätti vuoden 2026 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit 27.10.2025 (§ 60). Vuoden 2026 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit Pälkäneellä ovat:

- tuloveroprosentti 8,90 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %
- maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,54 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,16 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %

Toimintatuotot ja -kulut

Toimintatuottojen kokonaismäärä on talousarviossa 2026 noin 3,69 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen kokonaissumma tippuu vuoden 2026 talousarviossa noin 0,9 miljoonaa euroa 2025 vuoden talousarvioon nähden. Taustalla vaikuttaa pääosin sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen, koska toimintatuotot ovat jatkossa yhtiöllä. Ulkoisten toimintakulujen odotetaan pienentyvän vuonna 2026 noin 0,83 miljoonalla eurolla (3,7 %) kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon nähden. Toimintakulujen arvioidaan olevan noin 21,9 miljoonaa euroa vuonna 2026. Muutoksen taustalla vaikuttaa sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen sekä käynnissä olevan tasapainotusohjelman toimeenpano. Talouden tasapainotusohjelman vaikutus on 2026 vuoden osalta noin 0,8 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Pälkäneen kunnan verotulojen odotetaan kasvavan noin 690 000 euroa 2025 vuoden talousarvion tasosta (n. + 4,5 %). Verotulojen kasvu selittyy osaltaan kiinteistöverojen korotuksella (n. 130 000 euroa) sekä kunnan tuloveron paremmalla kehityksellä. Lisäksi kunnan yhteisöverotuottojen jako-osuuksien odotetaan parantuvan vuoden 2025 tasoon nähden.

Pälkäneen kunnan valtionosuuksien ennakoidaan olevan noin 3,75 miljoonaa euroa vuonna 2026. Valtionosuuksien kokonaissumma pienenee noin 0,41 miljoonaa euroa vuoden 2025 muutettuun talousarvioon nähden. Käytännössä suurin yksittäinen tekijä valtionosuuksien euromäärän muutoksessa on peruspalveluiden valtionosuuden pienentyminen vuodelle 2026. Suunnitelmavuosien (2027–2028) valtionosuuksien arviointi on haastavaa, koska valtionosuusuudistuksen lopulliset muutokset ja kuntakohtaiset eurovaikutukset eivät ole vielä tiedossa.

Rahoitustuotot ja -kulut, poistot, vuosikate, tilikauden tulos sekä ali-/ylijäämä

Rahoitustuottojen ja -kulujen loppusummaksi ennakoidaan talousarviossa noin 103 000 euroa ja vuosikatteen loppusummaksi n. 1,65 miljoonaa euroa. Poistojen määrän arvioidaan olevan n. 2,4 miljoonaa euroa ja poistojen jälkeen tilikauden tulos muodostuu yhteensä noin 0,75 miljoonaa euroa tappiolliseksi. Poistoerojen vähennyksen jälkeen tilikausi muodostuu noin 108 000 euroa ylijäämäiseksi.

Taloussuunnitelma on vuosien 2026-2028 osalta yhteensä n. 84 000 euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuosien osalta on huomioitu talouden tasapainotusohjelman toimenpiteet ja indeksikorotukset. Suunnitelmavuosien osalta on edelleen epäselvää, mikä valtionosuusuudistuksen lopullinen vaikutus on 2027 vuodesta alkaen yksittäisen kunnan valtionosuuksiin.

Investoinnit ja lainakannan kehitys

Investointimenot ovat yhteensä noin 30,1 miljoonaa euroa vuosille 2026-2028. Suurten investointimenojen vuoksi kunnan lainamäärä tulee kasvamaan tulevana vuosina merkittävästi. Rahoituslaskelman mukaan uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan arviolta 26 miljoonaa euroa vuosien 2026-2028 aikana. Vuonna 2026 lainaa nostetaan arviolta 4 miljoonaa euroa, vuonna 2027 16 miljoonaa euroa ja vuonna 2028 6 miljoonaa euroa. Suunnitelmavuosien osalta lainannosto tarve varmistuu kouluhankkeen etenemisen myötä.

Kunnan vahvan kassatilanteen pohjalta lyhtyaikaista (kestoltaan alle vuoden) lainaa ei esitetä nostettavan vuosien 2026-2028 aikana. Taloussuunnitelmassa toiminnan ja investointien rahavirta on yhteensä noin 25,6 miljoonaa euroa miinuksella, joten kasvaneet investoinnit rahoitetaan pääosin lainarahalla.

Konserniyhtiöt

Konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on esitelty talousarviokirjassa kuntalain 110 §:n 2 momentin mukaisesti

Liite

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028

Toimivallan peruste

Kuntalaki (410/2015) 14 § ja 110 §
Hallintosääntö 70 §

Valmistelija

Aatu Laamanen, talousjohtaja
p. 050 469 8477, aatu.laamanen@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että valtuusto

1. hyväksyy liitteenä olevan esityksen vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027 - 2028 taloussuunnitelmaksi.
2. hyväksyy talousarvion kohtaan 7.1-7.5. sisältyvät konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet kuntalain 110 §:n 2 momentissa tarkoitetuiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.
3. oikeuttaa kunnanhallituksen ottamaan vuonna 2026 rahoituslaitoksilta pitkäaikaista lainaa enintään 4 000 000 euroa.
4. oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan teknisluonteisia korjauksia.

Käsittely kokouksessa

Keskustelun kuluessa Risto Vierikka esitti, että Vohlisaaren katuinfran investoinnit siirretään eteenpäin talousarvion 2026 ja suunnitelmavuosien 2027-2028 ulkopuolelle. Tämän johdosta investointisuunnitelmasta poistetaan kaavateiden investoinneista 600 000 euroa vuodelta 2026 ja 50 000 euroa suunnitelmavuodelta 2027. Vesilaitoksen investoinneista poistetaan 400 000 vuodelta 2026.

Jyri Kankila, Tommi Vuorinen, Elina Mäkinen, Kirsi Saarinen ja Marika Pellikka kannattivat Risto Vierikan esitystä.

Keskustelun kuluessa Jyri Kankila esitti, että teknisen lautakunnan talousarvioon tekemää muutosesitystä ei hyväksytä, ja tämän johdosta teknisen toimialan talousarviosta vähennetään yksityistieteiden avustusmenoista 20 000 euroa ja metsän myyntituloista vähennetään vastaavasti 20 000 euroa.

Jyri Kankilan esitys raukesi kannattamattomana.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaesityksestä poikkeava vastaesitys, jota on kannatettu. Asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki esityksen äänestysjärjestyksestä ja -tavasta. He, jotka kannattavat kunnanjohtajan

pohjaesitystä, äänestävät JAA, ja he jotka kannattavat Vierikan esitystä, äänestävät EI. Äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksellä.

Hyväksyttiin yksimielisesti puheenjohtajan esitys äänestysjärjestyksestä ja -tavasta.

JAA-ääniä antoivat Rainer Zeitlin, Ville Klasila ja Johanna Lindholm. EI-ääniä antoivat Tommi Vuorinen, Elina Mäkinen, Jyri Kankila, Marika Pellikka, Kirsi Saarinen ja Risto Vierikka.

Puheenjohtaja totesi, että annetussa äänestyksessä annettiin 3 JAA-ääntä ja 6 EI-ääntä. Puheenjohtaja totesi, että Vierikan esitys tuli täten kunnanhallituksen päätökseksi.

Aatu Laamanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn päätyttyä klo 20:01.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti sillä muutoksella, että Vohlisaaren katuinfran investoinnit siirretään eteenpäin talousarvion 2026 ja suunnitelmavuosien 2027-2028 ulkopuolelle.

Tämän johdosta investointisuunnitelmasta poistetaan kaavateiden investoinneista 600 000 euroa vuodelta 2026 ja 50 000 euroa suunnitelmavuodelta 2027. Vesilaitoksen investoinneista poistetaan 400 000 vuodelta 2026.

KV 24.11.2025 § 73
291/02.02.00/2025

Esitys

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto

1. hyväksyy liitteenä olevan esityksen vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027 - 2028 taloussuunnitelmaksi.

2. hyväksyy talousarvion kohtaan 7.1-7.5. sisältyvät konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet kuntalain 110 §:n 2 momentissa tarkoitetuiksi kuntakonsernin tavoitteiksi.

3. oikeuttaa kunnanhallituksen ottamaan vuonna 2026 rahoituslaitoksilta pitkäaikaista lainaa enintään 4 000 000 euroa.

4. oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan teknisluonteisia korjauksia.

Käsittely kokouksessa

Asian käsittelyn aluksi puheenjohtaja teki seuraavan esityksen asian käsittelyjärjestyksestä:

Aluksi kunnanjohtaja ja talousjohtaja esittelevät talousarviota.

Tämän jälkeen pidetään yleiskeskustelu, jonka aluksi poliittiset ryhmät pitävät halutessaan ryhmäpuheenvuoronsa kokojärjestyksessä.

Yleiskeskustelun jälkeen talousarvio käsitellään ja hyväksytään osio kerrallaan seuraavasti:

1. Johdanto ja yleinen osa, luvut 1-3 (s. 1-23)

2. Tuloslaskelma, investointiosa ja tähän liittyvä investointien hankeluettelo sekä rahoituslaskelma (s. 24-38, s. 77)
3. Tarkastustoimi (s. 39)
4. Hallintopalvelut (s. 40-42)
5. Elinvoimapalvelut (s. 42-44)
6. Sivistyspalvelut (s. 44-52)
7. Talous- ja tukipalvelut (s. 52-54)
8. Sosiaali- ja terveystyöpalvelut (s. 54-55)
9. Tekniset palvelut ja vesihuoltolaitos (s. 55-65)
10. Konserniyhtiöt (s. 67-76)

Puheenvuoropyynnöt tulee kohdistaa käsiteltävään osioon. Mahdolliset muutosesitykset ja äänestykset suoritetaan kyseistä osiota koskevan keskustelun päätyttyä ennen seuraavaan osioon siirtymistä.

Hyväksyttiin asian käsittelyjärjestys puheenjohtajan esityksen mukaisesti.

Yleiskeskustelun aikana ryhmäpuheenvuorot pitivät Ville Klasila (KOK), Johanna Lindholm (SDP), Elina Mäkinen (KESK), Lumia Huhdanpää-Jais (VIHR), Jani Luukkonen (PS), Timo Koskela (KD) ja Jemina Matomäki (VAS).

Ryhmäpuheenvuorojen jälkeen talousarvio käsiteltiin osio kerrallaan seuraavasti:

Johdanto ja yleinen osa (s. 1-23)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Tuloslaskelma, investointiosa ja rahoituslaskelma (s. 24-38, s. 77)

Keskustelun kuluessa Ville Klasila (KOK) esitti, että Vohlisaaren katu- ja vesihuoltoinvestoinnit palautetaan talousarvioon alkuperäisessä muodossaan. Klasilan esitys kokonaisuudessaan merkitään pöytäkirjan liitteeksi.

Antti-Jussi Mikkola (KOK) kannatti Klasilan esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaesityksestä poikkeava esitys, jota on kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan esityksen äänestysjärjestyksestä ja -tavasta. He jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät JAA ja he jotka kannattavat Klasilan esitystä, äänestävät EI. Äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä.

Hyväksyttiin yksimielisesti puheenjohtajan esitys äänestysjärjestyksestä ja -tavasta.

JAA äänestivät Hannu Aspila (KESK), Mikko Hakala (KESK), Jyri Kankila (VIHR), Timo Koskela (KD), Jani Luukkonen (PS), Jemina Matomäki (VAS), Elina Mäkinen (KESK), Timo Ojala (KESK), Marika Pellikka (SDP), Markku Penttilä (KESK), Risto Vierikka (KESK) ja Tommi Vuorinen (SDP)

EI äänestivät Tiina Ruotsalainen (SDP), Sari Niemi (SDP), Lumia Huhdanpää-Jais (VIHR), Reijo Keskinen (KOK), Ville Klasila (KOK), Kirsi Koponen (KOK), Johanna Lindholm (SDP), Antti-Jussi Mikkola (KOK), Sofia Penttilä (KOK), Arto Reinikainen (SDP), Mikko Rönni (KOK), Jouko Saarikko (KOK), Katja Saarinen (SDP) ja Rainer Zeitlin (KOK).

Kirsi Saarinen (KOK) äänesti tyhjää.

Puheenjohtaja totesi, että äänestyksessä annettiin 12 JAA-ääntä ja 14 EI-ääntä ja 1 äänesti tyhjää. Puheenjohtaja totesi, että Klasilan esitys tuli täten kunnanvaltuuston päätökseksi.

Eriävän mielipiteen jättivät Tommi Vuorinen (SDP), Risto Vierikka (KESK), Jani Luukkonen (PS) ja Markku Penttilä (KESK).

Tarkastustoimi (s. 39)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti

Hallintopalvelut (s. 40-42)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti

Elinvoimapalvelut (s. 42-44)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti

Sivistyspalvelut (s. 44-52)

Keskustelun kuluessa Jemina Matomäki esitti, että talousarviota muutetaan niin, että nuorten starttipajatoiminta ei pääty vuoden 2026 alkuun, vaan se jatkuu ja sen kustannukset lisätään TA 2026 -ehdotukseen sivistyspalveluiden toiminnanalan osuuteen, nostaen kunnan talousarvion kuluja 20.000 eurolla. Matomäen esitys kokonaisuudessaan merkitään pöytäkirjan liitteeksi.

Jani Luukkonen (PS), Lumia Huhdanpää-Jais (VIHR), Timo Ojala (KESK) ja Jyri Kankila (VIHR) kannattivat Matomäen esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaesityksestä poikkeava esitys, jota on kannatettu, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan esityksen äänestysjärjestyksestä ja -tavasta. He jotka kannattavat pohjaesitystä, äänestävät JAA ja he jotka kannattavat Matomäen esitystä, äänestävät EI. Äänestys suoritetaan nimenhuutoäänestyksenä.

Hyväksyttiin yksimielisesti puheenjohtajan esitys äänestysjärjestyksestä ja -tavasta.

JAA äänestivät Tiina Ruotsalainen (SDP), Sari Niemi (SDP), Reijo Keskinen (KOK), Ville Klasila (KOK), Kirsi Koponen (KOK), Johanna Lindholm (SDP), Antti-Jussi Mikkola (KOK), Sofia Penttilä (KOK), Arto Reinikainen (SDP), Mikko Rönni (KOK), Jouko Saarikko (KOK), Katja Saarinen (SDP), Kirsi Saarinen (KOK) ja Rainer Zeitlin (KOK).

EI äänestivät Hannu Aspila (KESK), Mikko Hakala (KESK), Lumia Huhdanpää-Jais (VIHR), Jyri Kankila (VIHR), Timo Koskela (KD), Jani Luukkonen (PS), Jemina Matomäki (VAS), Elina Mäkinen (KESK), Timo Ojala (KESK), Marika Pellikka (SDP), Markku Penttilä (KESK), Risto Vierikka (KESK) ja Tommi Vuorinen (SDP).

Puheenjohtaja totesi, että äänestyksessä annettiin 14 JAA-ääntä ja 13 EI-ääntä. Puheenjohtaja totesi, että pohjaesitys tuli täten valtuuston päätökseksi.

Talous- ja tukipalvelut (s. 52-54)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti

Sosiaali- ja terveystyöpalvelut (s. 54-55)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti

Tekniset palvelut ja vesihuoltolaitos (s. 55-65)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti

Konserniyhtiöt (s. 67-76)

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin kunnanhallituksen esityksen mukaisesti sillä muutoksella, että Vohlisaaren katu- ja vesihuoltoinvestoinnit palautettiin talousarvioon alkuperäisessä muodossaan.